

MAKS MEŠKO JE »POTEGNIL« SMER, PD MAKS MEŠKO JO BO ZAVAROVALO

ORMOŠKA LAHONSKA POT NA HRVAŠKO RAVNO GORO

TOMISLAV JAGAČIČ

Pred več leti sem bil po nekakšnih turističnih opravkih v vasi Lahonci nedaleč od Ormoža in sem pri Meškovih opazil v kotu ene od sob na zidu obešen cepin, na podstavku večji kamen, v okvirih posušeno planinsko cvetje in planinske slike. »To je spomin na mojega moža Maksa. Ta kamen je po obliki čisto podoben Mangartu, gori, ki jo je imel moj pokojni mož posebno rad. Veste,« mi je takrat pripovedovala njegova žena Erna, prav tako planinka, »planinci imamo radi vse gore, toda vsak ima eno, ki jo ima še posebno rad in ki jo smatra za 'svojo'. Gora mojega moža Maksa je bila Mangart. Ta kamen, ki ima obliko Mangarta, so domov prinesli otroci. Imela sva jih devet in vsi so planinci. To je spomin na moža in dobrega očeta.«

Maks Meško se je rodil leta 1903, umrl pa leta 1969 za posledicami prometne nesreče. Živel je 66 let.

Po vsem, kar sem zvedel o njem od njegovih, sem sklepal, da je moral biti plemenit človek in tako velik zaljubljenec v gore, kakršnega je mogoče redko srečati. Pohvalil se je lahko, da je bil štiridesetkrat na vrhu Triglava. To je sicer redkost, vendar je še večja redkost ta, da se je Maks Meško iz svoje rojstne Prekije s kolesom pripeljal do Aljaževega doma, da bi preplezal Severno triglavsko steno.

Pa pustimo, da o tem pravem planinskem podvigu pripoveduje njegova žena **Erna Meško**, planinka od nog do glave: »Zopet je potoval iz Prekije do Aljaževega doma v Vratih s kolesom.

Vreme se je skujalo, nekaj časa je čakal, potem pa se je le podal v steno. Nameraval je poiskati Slovensko smer v njej, pa je že od začetka plezal preveč desno in se je končno zaplezel. Začelo je deževati, nikamor se ni videlo. Po desetih urah je ves zbit, razcapan, s krvavečimi prsti sestopil neke pod Črnim grabnom. Utrujen je bil tako, da ni mogel vzdigniti roke, da bi si popravil lase. Pa ga je čakala še vožnja iz Vrat v Prekijo.«

Planinci po vrnitvi z vzpona na vrh komaj čakajo, da pridejo v tople planinski dom, Maksa pa je čakala vožnja s kolesom skozi celotno Slovenijo, z zahoda na vzhod. To je še na zemljevidu daleč, kaj šele v resnici.

Vendar je Maks na svojo 50-letnico v družbi s planinko Minko in z odličnim gorskim vodnikom **Janezom Brojanom** z lahkoto preplezal Severno triglavsko steno. Tako se mu je izpolnila njegova davna planinska želja.

Ali je glede na vse to čudno in nenavadno, da so planinci iz Ormoža svoje planinsko društvo imenovali po Maksu Mešku?

Ljudski pregovor pravi, da jabolko ne pade daleč od drevesa in »kakršne oče, tak sin«. Zato je razumljivo, da je zdaj predsednik planinskega društva Maks Meško Maksov sin **Ciril Meško**, čigar napredno gospodarstvo je v vasi Lahonci. V društvu je zdaj včlanjenih 460 planincev, od tega 320 mladih, kar je vsekakor perspektivno: če bodo ormoški planinci tako nadaljevali svoje delo z mladino, ni nobenega dvoma, da jih bo precejšen del ostal zvest goram, ko bodo odrasli.

Evropsko popotništvo

Dne 1. februarja letos je gorniški in popotniški prijatelj **Hans Hufnagel** v 82. letu življenja odšel na svoje zadnje popotovanje. Ta mož je eden od očetov evropskega popotniškega gibanja. Ne kot funkcionar, ampak z nahrbtnikom na ramah je prepotoval pokrajine od Kjopenhavna do Jadrana in od Atlantika do Črnega morja. Oče popotništva v Avstriji **Carl Hermann** je Hansa Hufnagla imenoval »angel miru med ljudstvi«.

Rojen in odrasel na Madžarskem je med vojno prišel v Nemčijo, v Mannheimu ustanovil družino in tam tudi ostal. V osemdesetih letih je stari vagabund, kot se je rad imenoval, peš potoval v Lurd, Fatimo, Montserrat in celo dvakrat v Santiago de Compostello. Septembra 1988 so mu v Luksemburgu kot prvemu popotniku na dolge proge podelili medaljo **Johanna Gottfrieda Seumeja**, ob otvoritvi popotniškega muzeja v avstrijskem Ivniku (Eibiswald) avgusta

1990, kjer je bil poleg, pa so mu na predlog Carla Hermannia postavili spominsko tablo, česar je bil Hans Hufnagel izredno vesel.

Popotniški podvigi **Bärbel** in **dr. Reinerja Oettelsa** bodo kmalu imeli le še zgodovinski pomen, toda dokler je še obstajala Nemška demokratična republika, sta opravila zares zavidanja vredno delo: v desetih letih in v 190 popotniških dneh sta v celoti prehodila 4285 kilometrov in sta bila tako najverjetneje edina, ki sta prehodila vse najpomembnejše popotniške poti v NDR. Te poti je označila državna Kulturna zveza in so povezovale najlepše pokrajine dosedanje NDR od morja do gor.

»Evropski popotnik« **Hermann Eichner** iz Berlina je sredi lanskega leta prehodil 2060 kilometrov dolgo pot iz Berlina v Moskvo. Berlinčan je nosil s seboj evropsko zastavo, ki jo je v večjih krajih in mestih razvil in tako

Nisem si mogel kaj, da zbranim planincem PD Maks Meško na njihovem letošnjem občnem zboru 16. marca ne bi prebral – seveda z določenim namenom –, kaj je leta 1969 v Planinskem vestniku na strani 253 napisal Maks Meško:

»Bil sem še pastirček, ko sem prvič v življenju videl navpično steno iz kamna – zahodno steno Ravne gore. Z velikim hrepenenjem sem gledal to svojo prvo navpičnico in v srcu se mi je vzbudila pregrešna želja: ko bi bil tukaj doma, bi poskušal plezati čez njo... Mik gore me je omamil in hrepenenje po gorah je ostalo vedno živo, morda zato, ker se nobena gora ne vidi iz naše doline.«

Ko je bil Maks star 49 let, je v steni 686 metrov visoke Ravne gore, hriba tik za hrvaško-slovensko mejo na hrvaški strani, res preplezal svojo smer in na vrhu vklesal v kamen besedi »Lahonska pot«. »Pomagala si je z zobmi brane in z vrvjo za seno,« se spominja njegova žena Erna.

»Vašega zaslužnega planinca Maksa,« sem govoril dalje na občnem zboru v Ormožu, »čigar spomin ste počastili tako, da ste svoje društvo imenovali po njegovem imenu in priimku, so navdušile kar precej visoke skalnate stene na zahodni strani Ravne gore, od koder se odpirajo pogledi proti Maclju in vinorodnim Haložam.«

Sicer pa je o tem ostal Maksov zapis: »Pri križu na vrhu smo dolgo obsedeli. Nekje v dolini je zvonilo poldne. Bil je krasen sončen dan. Rahel vetrič je hladil naša razgreta čela. Bili smo sijajne volje, da je tura uspela. Uživali smo kot pred nekaj tedni na Jalovcu. Neskončen mir je vladal nad svetom. Tiho smo sedeli, da ne bi zmotili tega miru, te gorske ubranosti, trepetajoče v nežnih žarkih v ozračju, v belih skladih apnenca pod nami in zelenih gozdovih v ozadju.«

Glede na to, da je ta »Lahonska pot« skoraj

čisto pozabljena, sem planincem v Ormožu predlagal in jih prosil, naj bi to pot zdaj potegnili zares, naj bi jo zavarovali s pravimi klini in jeklenicami, da bi planinci lahko vedno hodili po njej in tako skrajšali vzpon na Ravno goro, če bi prišli z zahodne, slovenske strani. Tako bi Ravno goro približali predvsem slovenskim planinskim društvom.

Moj predlog na občnem zboru so prisotni sprejeli s ploskanjem. To pa seveda pomeni obljubo in obveznost, da bodo Ormožani zares uredili čisto zaresno dobro zavarovano strmo planinsko smer na Ravno goro, in sicer po možnosti že letos. Na otvoritev Lahonske poti na hrvaško Ravno goro bodo povabljeni številna planinska društva.

MINIATURA

CHACRARAJU

PAVLE KOZJEK

Stoletja so južnoameriški Indijanci obdelovali svojo zemljo v dolinah pod Andi in darovali bogovom, da bi si pridobili njihovo naklonjenost. Toda tudi bogovi so imeli svoje brazde v visoki in nedostopni gori, ki so jo Indijanci imenovali Chacaraju – Ledena njiva. Mnogi alpinisti so poskušali doseči njen vrh in le redkim je uspelo; nihče pa še ni bil na vrhu sam.

* * *

Kot že tolikokrat poprej gazim navzgor v globokem snegu. Sam sem s svojimi mislimi, ki so danes spet posvečene le enemu cilju, zasneženi steni pred mano. Chacaraju res daje vtis pokonci postavljene njive, kjer so brazde ledeni

hodil z njo v roki skozi kraje. Evropa se vse bolj zbližuje, je dejal popotnik, kako blizu je pravzaprav vse skupaj v Evropi, pa nam je s svojim popotovanjem lepo dokazal.

Hans Maierhofer z avstrijskega Štajerskega je lansko jesen končal dolgo evropsko pešpot E-4. Zadnja leta je v prostem času pravzaprav vseskozi potoval iz Gibraltarja proti vzhodu po tej pešpoti. To je bil njegov vsekakor zavidanja vreden podvig, prvi po tistem, ko je prehodil celotno evropsko pešpot z Nordkapa do Bosporja.

Popotniška vodnika **Elfriede** in **Helmut Frank** iz nemškega mesta Boppard zahodno od Frankfurta (Buchholzer Strasse 29 b, 5407 Boppard), ki sta hkrati lastnika turistične agencije, sta izdala svoj popotniški program za letošnje leto. Pod motom »Popotništvo je najlepša postranska stvar na svetu«

lahko v njem vsakdo, ki ga popotništvo zanima, najde »svoje« popotniške ture za vse letne čase. Program je mogoče dobiti po pošti.

Že dolgo ponuja zdraviliški in turistični kraj Bad Urach v nemški Švabski Albi kombinacijo takšnih počitnic, ko gostje lahko hodijo in se kopajo v zdravilni vodi. Pravijo, da je to zelo dobra kombinacija za ohranitev zdravja, popotništvo pa tam že skoraj spada v terapijo. Okoli kraja in daleč naokrog je označenih 210 kilometrov krožnih popotniških poti po Švabski Albi, na katerih je mogoče spoznati značilne jurske apneniške skale, gradove in razgledišča ter pestro rastlinstvo in živalstvo. K temu je treba kajpada prišteti še čist in oster zrak v smrekovih gozdovih, kjer je celo ob najbolj vročih poletnih dneh prijetno hladno, kraj pa je zaradi tega klimatsko zdravilišče. – Pri nas imamo tudi take kraje in take poti, le ponuditi jih ne znamo dovolj glasno.